

LEDER

Strukturfondene: et instrument til social forandring

Strukturfondene kan give NGOerne store muligheder for at bekæmpe fattigdom og social udstødelse.

EF reglerne for det finansielle perspektiv for 2007-2013 er udformet på en sådan måde, at det vil blive lettere at inddrage NGOer, der kan udføre relevante programmer for ekskluderede grupper og sammenslutninger.

EAPN varsler, at den næste programlægningsperiode vil anerkende NGOerne som fulde sociale partnere, der er med i aktiviteter der støtter fattigdom på de nationale, regionale og lokale niveauer. Vi må ikke glemme at 78 millioner mennesker lever i fattigdom i EU. Strukturfondene har udgjort en forskel og det skal de blive ved med.

Der er en hel række forholdsregler der skal tages i betragtning ved ESF og ERDF. EAPN vil støtte samarbejdet mellem de forskellige interessenter (stakeholders) for at sikre at de NGOer, der arbejder med- og for ugunstigt stillede grupper har adgang til strukturfondene med foranstaltninger til at bekæmpe fattigdom og social udstødelse.

Den nye programmeringsperiode vil give os alle mange udfordringer, hvor en af dem er tabet af EQUAL. Vi må inddrage det vi har lært fra EQUAL til at forbedre vores aktiviteter for de ugunstigt stillede grupper.

NGOerne, med deres mange kundskaber, færdigheder, viden og erfaringer kan se frem til en ny række muligheder efter de nye bestemmelser.

Strukturfondene drejede sig aldrig om penge. De har altid drejet sig om at bruge fondene som et instrument til social forandring. De giver en mulighed for udvikling af nye måder til at gøre tingene på, nye prioriteter, nye metoder, en åbning for civil samfundet.

Claudia Taylor East – EAPN Malta

Nr. 124 / oktober-december 2007

*Forkvinde for Malta EAPN
Udvalget om Strukturfondene*

INDSLUSNING I STRUKTUR FONDENE 2007-2013

INDHOLD

Indslusning i Struktur- fondene 2007-2013

- Strukturfondene 2007-2013: Gør de en forskel med hensyn til at tackle udslusning?
- Nyttige forbindelser
- Hvad med mikro-kreditten?
- NGO adgang til fondene: en rystende udvikling eller ryster det fundamentet?
- Den transnationale dimension og social indslusning: hovedkanaler for de sociale NGOer
- Strukturfondene i praksis: to forskellige erfaringer...
- Hvilke projekter kan støttes?
- Er der et liv efter EQUAL? Interview med den Europæiske Kommission
- EQUAL var...

Nyheder fra Slovakiet

- Den sociale situation i Slovakiet: den højeste arbejdsløshedsprocent i EU-27
- Spotlys på det Slovakiske Anti-fattigdoms Netværk
- En konference om hjemløse afslører mangel på grundlæggende behov for hjemløse i de fleste slovakiske byer

INDSLUSNING I STRUKTURFONDENE 2007-2013

Struktur fondene 2007-2013: Gør de en forskel i at tackle udslusning?

Ofte præsenteret som EU's største succes historie og solidaritetsinstrument blev strukturfondene hjerteangegendet ved EU's 50 års fødselsdag i 2007. Men, nu hvor 2007-2013 programperioden begynder den operationelle fase, er det på tide at komme videre fra hyldesten af sig selv til at lære fra den tid der er gået, og lave strukturfondene et bedre redskab imod udslusning.

Et nyt rammearbejde for "EU's succes historie"

I perioden 2007-2013 vil samhørighedspolitikken modtage 35.7% af det totale EU budget (347.4 milliarder euro). Rammearbejdet har været igennem store reformer for at tackle udfordringerne, der især kommer fra forøgelsen af lande. I det man ønsker en mere strategisk fremgangsmåde og mere autonomi til medlemsstaterne, koncentrerer den nye strategi sig om tre hovedformål:

- Konvergens (tilnærmelse) (81.5% af fondene er rettet mod regioner med en per capita BNP på mindre end 75 % af samfundsgennemsnittet);
- regional konkurrenceevne og beskæftigelse (16%);
- europæisk territorielt samarbejde (2.5%).

Disse mål skal for størstedelen opfyldes ved hjælp af den Europæiske Regionale Udviklings Fond (ERDF), den Europæiske Sociale Fond (ESF) og Samhørighedsfonden (for medlemsstater hvis BNI er mindre end 90% af EU gennemsnittet, men som fokuserer på miljø og transport infrastrukturer). For første gang kræves der også en stærk sammenhæng

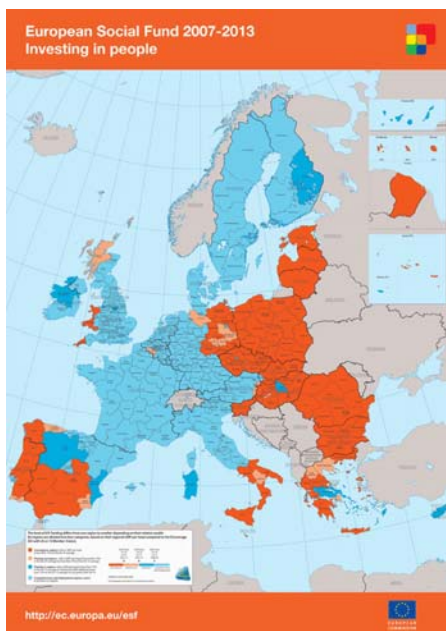
mellem samhørighedspolitikken og Lissabon strategien, med mindst 60% af fondene (i udlignings (konvergens) regioner, 75% i konkurrencedygtige regioner)) rettet mod områder, der har forbindelse til områder indenfor Lissabon strategien. Med hensigt på dette er der også skabt nye finansielle instrumenter til at støtte samarbejdet med de finansielle institutioner, så som Jeremie, der yder støtte til mikro-forretningsvirksomhed og SMEs.

Ikke kun veje og infrastruktur: et redskab til at tackle udslusning

Ved først og fremmest at fokusere på arbejdsmarkedsforanstaltninger, har den Europæiske Socialfond, der blev oprettet i 1957 ikke kun støttet projekter, der kunne bringe folk i arbejde (oplæring, ansættelsesledelse, livslang indlæring), men også givet plads til større muligheder for integration og bemyndigelse af ekskluderede grupper, f.eks i kommunale projekter, og målrettede sociale tjenester. Men, den Europæiske Socialfond og i endnu højere grad de Europæiske Regionale Udviklingsfondes bidrag gik endnu længere, ved at støtte kapacitetsopbygningen af sociale NGO'er, socialøkonomiske initiativer og omfattende entreprenørvirksomheds foranstaltninger, men også infrastrukturer, der hang sammen med social indslusning.

I perioden 2007-2013 blev omkring 75 milliarder euro uddelt til EU's medlemsstater og regioner igennem den Europæiske Socialfond, der fokuserer på fem prioriteter på linje med den Europæiske Ansættelsesstrategi:

- arbejderes fleksibilitet;
- adgang til ansættelse og indslusning af arbejdssøgende og "uvirksomme mennesker";
- social indslusning af ugunstigt stillede mennesker, inklusiv uddannelse og oplæring, social økonomi, samfunds- og omsorgs tjenester, kamp imod diskrimination på arbejdspladsen;
- forbedring af den menneskelige kapital (personale);
- fremme partnerskabs adgang (inklusive sociale partnere og NGO'er fra lokalt til Europæisk niveau).

For medlemsstaterne i "Konvergens Området" (for størstedelen de, der blev medlem i eller efter 2004), er der endnu en prioritet, som drejer sig om forbedre kapaciteten af de offentlige tjenester, de sociale partnere, men også af NGOerne. En sådan mulighed for at styrke civilsamfundet bør man absolut ikke gå glip af, men for at den kan blive effektiv må den bakes op af specifikke foranstaltninger, der er udviklet i partnerskab med den tredje sektor og med henblik på at nå ud til de mest ekskluderede grupper.

Som illustreret af prioritetsemnerne herover, er det klart at ESFs objektiver ligger helt på linje med den nuværende tendens hen imod en "vækst- og arbejdsfremgangsmåde", hvor social indslusning ser ud til at være underordnet økonomiske- og arbejdsmarkedsmålsætninger. Men, EAPN medlemmernes erfaringer viser, at de også medførte positive udviklinger: en af nøgleudfordringerne for 2007-2013 vil være at bygge videre på disse trin, for at sikre at fondene lever op til deres potentiale til at bekæmpe udslusning.

Udfordringer for 2007-2013

Da størstedelen af planlægningsdokumenterne er vedtaget, er EAPN bange for, at vigtige muligheder til at lære fra tidligere programmer og for at forbedre indslusning er mistet

Større udgifter til sociale indslusningstiltag – Den nye Samhørighedspolitik for 2007-2013 erklærer endnu engang, hvor vigtige strukturfondene er i den social indslusnings dimension. Men, med vægten lagt på jobs, konkurrenceevne og vækst kan man forhindre en mere holistisk fremgangsmåde for en socioøkonomisk udvikling, der virkelig tager hensyn til *de grundlæggende årsager* til fattigdom. Fondene burde medvirke til at opfylde målsætningen i Den Åbne Koordinationsmetode om Social Beskyttelse og Social Indslusning, og til at sammenhængen mellem disse to processer blev styrket.

At bygge på princippet om det styrkede partnerskab - For første gang anerkender Artikel 11 i strukturfondsreglerne helt klart princippet om partnerskab med civilsamfunds organisationerne. Det er en forpligtigelse for medlemsstaterne at virkeliggøre partnerskaber i alle strukturfonds processer. Men, kvaliteten af dialogen i udarbejdelsen af planlægningsdokumenterne har været meget

ulige i EU, og der er kun få tilkendegivelser på, at man har taget ved lære af tidligere erfaringer til næste uddelingsrunde.

At sørge for de rigtige rammer for NGOers adgang til fondene – De sociale NGOer har stadig mange vanskeligheder med adgang til strukturfondene: vanskeligheder med at bruge fondene til mikroprojekter, finansielle krav, men også manglende oplysninger og kapacitet til at opfølgning af projekt ansøgninger. Der findes mekanismer til at støtte dem i at få adgang til fondene, herunder oplæring og specifikke finansielle planer. Men, til trods for at det står i strukturfondens reglerne, er sådanne fremgangsmåder kun blevet støttet i meget få medlemsstater, som UK, Portugal, Ungarn, Malta, Spanien, Slovenien og Frankrig.

En virkelig opfølgning på EQUAL – En af succes historierne i sidste strukturfonds Runde var EQUAL programmerne, der opererer på basis af social indslusning, innovation, tværnationalt, bemyndigelse og nedefra-og-op fremgangsmåder. EQUAL er forsvundet fra den nye programperiode. Mens programmets principper skulle have været integreret horisontalt, er der indtil nu intet klart bevis på, at en sådan opfølgning vil ske. Spanien ser ud til at være et af de få lande hvor spørgsmålet har fået en høj profil, med et specifikt operationelt program, der skal tage sig af integrationen af ekskluderede grupper.

Hvad nu?

Skønt programlægningsfasen er ved at være overstået med vedtagelsen af de Nationale Strategiske Reference Rammer og Operationelle Programmer, er strukturfondene ikke fastlagte én gang for alle: der er stadig mange kanaler til at udvikle innovativt styre og projekter. I denne fase bør prioriteten være at støtte, bruge og udbrede god praksis i hele EU, som bør blive bedre kendt og bruges af NGOerne selv, men også af ledelse og overvågningskomiteer.

Her midtvejs, med de løbende konsultationer om fremtiden for EU's samhørighedspolitik, men også med den foreløbige evaluering af strukturfondene, vil der være gode muligheder for at fremhæve, at foruden økonomisk konvergens, kan strukturfondene stadig være et redskab for mere social samhørighed. Men, det vil ikke ske uden specifikke anstrengelser, midler og strukturer, fra lokalt til EU niveau.

Elodie Fazi
EAPN Strategi medarbejder

Nyttige forbindelser

– EAPN strukturfonde manual (2006)
http://www.eapn.org/code/en/publ_detail.asp?pk_id_content=1748

Institutioner

- Inforegio website
http://ec.europa.eu/regional_politik/index_en.htm
- Liste over ledelses myndigheder
http://ec.europa.eu/regional_politik/manage/authority/authority_en.cfm
- Lande fakta sider
http://ec.europa.eu/regional_politik/atlas2007/fiche_index_en.htm
- Strukturfonde regler
http://ec.europa.eu/regional_politik/sources/doc/offic/official/regulation/newregl0713_en.htm
- Europæiske Social Fond
http://ec.europa.eu/employment_social/esf/
- URBACT (byer og deres omgivelser)
http://urbact.eu/no_cache/home.html
- INTERREG (interregional Kooperation)
<http://www.interreg4c.net/>
- Jeremie (micro-finance)
http://ec.europa.eu/regional_politik/funds/2007/iji/jeremie_en.htm

NGOer

- Det Europæiske Handicap Forum
http://www.edf-feph.org/Page_Generale.asp?DocID=13854&th_ebloc=13858
- CECODHAS (social boliger)
<http://www.cecodhas.org/content/view/14/31/>
- Friends of the Earth/CEE Bankwatch
<http://www.foeeurope.org/billions/index.htm>
- World Wildlife Fund
http://www.panda.org/about_wwf/where_we_work/europe/what_we_do/epo/initiatives/regional_ural_dev/index.cfm

Hvad med mikro-kredit?

Nye finansielle instrumenter blev også startet op i denne nye programperiode, som omfatter kredit- (og ikke kun legat) muligheder. Særlig interessant er Fælles Europæiske Midler for Mikro til Mellemstore Virksomheder (JEREMIE). Jeremie er den Europæiske Kommissions initiativ sammen med den Europæiske Investerings Bank og den Europæiske Investerings Fond, for at fremme større adgang til midler til udviklingen af mikro, og små og mellemstore virksomheder i EU's regioner. Det er delvis inspireret fra det lokale sociale kapital initiativ, som Kommissionen ledte i 2001.

Det giver alle EUs 27 medlemsstater/regioner mulighed for at bruge en del af deres EU strukturfonds tildeling (ERDF – Den Europæiske Regionale Udviklingsfonds Landtildeling for 2007-2013) til at støtte opstarter og mikro-virksomheder med lån, aktiver, risikovillig kapital og garantier. De nationale og regionale myndigheder må officielt beslutte om de ønsker at gennemføre JEREMIE, da det er en valgmulighed for landene/regionerne i konteksten af gennemførelsen af EU strukturfondene for 2007-2013, men ikke et krav.

Mikro-kredit er et af de redskaber der kan gennemføres under en national/regional JEREMIE portefølje, hvis en "markeds fiasko" på dette område blev bestemt af "mangel-analysen" og de ledende myndigheder beslutter det.

JEREMIE vil også være i centrum af det nye EU Initiativ om Mikro-Finansieret, der for nylig blev bekendtgjort af den Europæiske Kommission.

Elodie Fazi EAPN Strategi medarbejder

For mere information, se:
<http://www.eif.org/jeremie/index.htm> og
http://ec.europa.eu/regional_poicy/funds/2007/iji/jeremie_en.htm

Den Europæiske Kommissions Meddelelse om et Europæisk initiativ til udvikling af Mikro-Kredit
(http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2007/com2007_0708en01.pdf)

NGO adgang til fondene: En rystende udvikling eller ryster det fundamentet?

Vladimir Spidla, den Europæiske Kommissær for Beskæftigelse, Sociale Anliggender & Lige Muligheder, meddelte for nylig at de nye Strukturfonds Programmer 2007-2013 er underkastet 6 førere: regional fleksibilitet, ejerskab, partnerskab, innovation, transnationalt samarbejde og forenkling.

Sær med hensyn til "ejerskab", lagde Vladimir Spidla vægt på NGOernes afgørende rolle i at bringe de mest socialt og økonomisk ufordelagtigt stillede voksne med ind, hvor der sker noget. Disse organisationer anses for at være de vigtigste til at sikre at mennesker er subjekter og ikke bare objekter i den sociale forandring.

Men, når vi ser på de 27 EU medlemsstater og ser de operationelle programmer, der langsomt udvikler sig under den Europæiske Sociale Fond (ESF) og den Europæiske Regionale Udviklingsfond (ERDF), er vi ofte frustrerede over mangelen på et redskab, der kan sikre at NGOer er helt med i udkastet og afleveringen af projekterne.

For øjeblikket, med undtagelse af de almindelige indgreb i fondene, hvor leverandører fra alle sektorer er i åben konkurrence, er der tre specielle muligheder for NGO adgang: globale bevillinger; kapacitets opbygning; og teknisk assistance (TA).

Små bevillingsprogrammer, der tidligere var kendt som 'globale bevillinger' og efterlignet fra det oprindelige 1997-1999 ESF Pilot *Lokal Social Kapital*, kan stadig findes i 2007-2013 programmet. Det ser ud til at de er påbegyndt i Ungarn og gentaget i UK. Der er en diskussion undervejs i flere medlemsstater om at målrette ESF til små leverandører. I England, for eksempel, er man ved at indføre en ny 2-strengs plan @ 100% finansiering for NGOer: et mikro-projekt *Samfunds Bevillings Programmer* med bevillinger på op til €1700 om året og en supplerende plan under den overordnede sociale indslusningsprioritet med bevillinger på op til €35 000.

I det nyligt udnævnte Konvergens Område, er fondene til opbygning af kapacitet som regel til

rådighed indenfor de institutionelle/regerings tiltag. Da denne finansiering ikke nødvendigvis er øremærket for NGOer, må samfunds og frivillig projekter konkurrere med andre sektorer, der byder. Alligevel tager nogle regeringer initiativet til at målrette fonde til NGOer. F. eks i Slovenien, hvor regeringen har forpligtiget sig i det *Operationelle Program for Udviklingen af Menneskelige Ressourcer* (OPHRD) til en "kvalitativ udvikling af NGO sektoren": både med hensyn til tildelingen af €13.4 millioner til udviklingen af den administrative-kapacitets prioritet; og til de 7% total OP HRD betegnede del af midlerne værd €53m.

NGOer laver lobby arbejde for at ryste selve fundamentet for 2007-2013 Strukturfondene

Den overordnede situation omkring Teknisk Assistance er meget uklar. Denne finansiering er en slags kapacitets-opbygnings finansiering, som er beregnet på selve udførelsen af ESFs og ERDFs operationelle programmer. Derfor er TA fokuseret på tilrettelæggelse, udførelse og evaluering af strukturfondsprojekter fra alle sektorer.

På det Europæiske Kommissions niveau, har den historiske stillingtagen med hensyn til målsætningen for TA været den, at embedsmænd "forudser ikke fordelingen" af denne assistance. Imidlertid er man nu på EU niveauet begyndt en nyttig diskussion mellem EAPN og Kommissionen, for at se på mulighederne for at for at tage denne stillingtagen op til revision.

Men også i medlemsstaterne er fremgangen med TA langsom. Intense diskussioner mellem regeringen og NGO netværk fortsætter i de engelske regioner, mens NGO netværk i Malta, Portugal og Frankrig har dokumenteret tidlige succeser med at vinde TA fondspenge.

Selvom denne udvikling kan forekomme noget usikker, fortsætter NGOerne med lobbyarbejdet på alle niveauer og med at ryste selve fundamentet for Strukturfonds Programmet 2007-2013, som er sat i gang fra oven med løfter om at fremme effektive partnerskaber i alle sektorer.

Ray Phillips
Direktør for Londons Frivillige Sektor
Oplærings Konsortium

Den transnationale dimension og social indslusning: hovedkanalerne for sociale NGOer

Med ophøret af EQUAL, er den transnationale dimension blevet et af de største problemer for NGOer, der arbejder med social indslusning. Vi giver her en oversigt over nogle af de vigtigste kanaler, der kan være med til at sikre en transnational dimension i socialt indslusningsarbejde.

Den transnationale dimension i den Europæiske Sociale Fond

Det afhænger mest af medlemsstaterne selv, at sikre opfølgningen af EQUAL ved at integrere en transnational dimension i forhold til sociale indslusningsprioriteter i deres ESF operationelle programmer. Men, det er stadig for tidligt at vide noget om, hvordan dette vil ske i praksis.

INTERREG IVC

Med et strukturfonds bidrag på 321 millioner euro giver Interreg IVC en struktur for udveksling af erfaringer imellem de regionale og lokale institutioner i forskellige lande. Der er to prioriteter: nyskabelse og vidensøkonomi, og miljø- og risikoforebyggelse.

Social indslusning ses først og fremmest som beskæftigelses- og menneskelig kapital, og identificerede potentielle projekter omfatter lokal beskæftigelsesudvikling og deltagelse af diskriminerede grupper.

Interreg IVC er først og fremmest rettet mod regioner og lokale myndigheder, men "private organisationer" kan deltage i driften (med deres egne penge) eller være med i gennemførelsen af visse aktiviteter.

URBACT II

Med et bidrag fra strukturfondene på 53 millioner euro bringer Urbact II aktører fra de lokale og regionale niveauer sammen for at udveksle erfaringer og fremskynde indlæringen om bymæssige politiske emner. Urbact støtter tematiske netværk og arbejdsgrupper, konferencer og udviklingen af redskaber.

Social indslusning bliver tacklet fra forskellige vinkler: beskæftigelse og menneskelig kapital,

udvikling af underprivilegerede områder og social samhørighed.

Selvom NGOer ikke er anerkendte som direkte projekt partnere, er de nøglepartnere med hensyn til en integreret udvikling af underprivilegerede områder.

Strukturfondene i praksis: To forskellige erfaringer

Hvad angår adgang til strukturfondene, varierer erfaringerne meget fra land til land. Lær om disse historier fra Portugal og Slovenien...

Portugal: At styrke de sociale NGOers kapacitet

Projektet *Acreditar – Agência de Consultoria Social* blev støttet af EAPN Portugal, sammen med det Portugisiske Katolske Universitet og Distrikts Sammenslutningen af Sociale Solidaritets Organisationer, indenfor rammerne af Fællesskabs Initiativet EQUAL. Det foregik fra 2005 til 2007, og skulle fremme modeller og strategier til at styrke de sociale NGOers kapacitet, især indenfor områderne kvalitet i ledelse, strategisk planlægning og bæredygtighed.

12 organisationer fra Porto distriktet deltog i projektet, der var organiseret omkring fire typer aktiviteter:

- **Kursus for dimitterede i "Ledelse af ikke -profiterende organisationer"** – der var åbne for personale, som er ansvarlige for den strategiske udvikling i deres organisation;
- **Oplæringskurser** – tilrettelagt efter den enkelte organisations specifikke behov. De fokuserede på individuelle-, gruppe- og organisationskompetencer;
- **Arbejdsgrupper** – der gav mulighed for dialog og gensidig indlæring mellem de forskellige NGOer, der var med i projektet;
- **Støtte og opfølgning** – til hver organisation, der blev støttet, fulgte en undergruppe meget nøje den kvalitative udviklingsproces (social kvalifikations samråd).

Kvalifikationsprocessen blev fulgt op i adskillige faser, for at modellen, der var udviklet kunne blive integreret i projektets rammer. Især oplæringskurserne og arbejdsgrupperne var medvirkende til udviklingen af **Retningslinjer for Organisationskvalifikation**, planens væsentligste resultat. Retningslinjerne identificerer kvalifikationsstrategier og mekanismer der er

tilpasset sektorerne, og belyser den kvalifikationsmåde, som de organisationer, der tog del i projektet fulgte.

Maria José Vicente
EAPN Portugal

Slovenien: Hvordan gennemfører man en NGO plan for udviklingen af den frivillige sektor, når embedsmændene ved bedre?

Man kan næppe påstå, at der findes en NGO sektor i Slovenien. Hvis der hermed forstås at en sektor er repræsenteret ved fælles programmer/instrumenter og paraply institutioner, kan vi ikke sige, at dette er til rådighed for NGOer i Slovenien, med undtagelse af nogle få netværk, der for det meste arbejder frivilligt og under dårlige betingelser.

Derfor harmoniserede de tre største nationale NGO netværk deres arbejde i februar 2007, for at danne en fælles udviklingsstrategi ved hjælp af et ekspertudvalg. Formålet var at finde frem til en mere detaljeret definition i det operationelle program, hvor en af prioriteterne hedder: »Stimulering af Udviklingen af NGOer, civil og social dialog i perioden 2007 - 2013«. På basis af sektorens behov, der allerede var kendt fra tidligere analyser og fra projektskitser, indsendt af forskellige NGOer, kom udvalget op med en plan "Program Plan for Perioden 2007 - 2013", for at give denne prioritet mere detaljerede definitioner og indhold til at vejlede Ministeriet for den Offentlige Administration, som var den administrerende autoritet.

Desværre viste vores frygt, der havde været der lige fra begyndelse, at holde stik, idet ministeriet stort set afviste vores plan, og kun accepterede en lille del af den. Dette efterlader vores sektor med spørgsmålet om der er noget som helst at stille op. Åbenbart ved ministeriet meget mere om den frivillige sektors udvikling end sektoren selv!

Man må vel gå ud fra at kun NGOerne selv kan svare på spørgsmålet om hvad det er nødvendigt for at forbedre sektorens drift!

Robert Levicar
Bureauet for Udviklings Initiativer

Hvilke typer projekter kan støttes?

Genveje til beskæftigelse af flygtninge, der involverer lokale forældre i planlægningen af kommunale aktiviteter, innovative tjenester for blinde, sundhedspleje og ICT oplæring, kapacitetsopbygning for samfundsgrupper, sommerprogrammer for ugunstigt stillede unge mennesker....

Dette er blot nogle få eksempler på hvad struktur fondene er blevet brugt til i kampen mod udslusning. Man kan finde flere eksempler på projekter ved at gå ind på websiderne til nogle af programmerne:

London Frivillige Sektor Oplærings Konsortium,
<http://www.lvstc.org.uk/>

Hurtigt fremad legat programmer, givet i London regionen
<http://www.gle.co.uk/services/Programmes/FFG.htm?id=23>

Katalysator program (East Midland)
<http://www.catalystfund.org.uk/index.htm>

Websiden af Luis Vives Fonden (Spanien)
<http://www.fundacionluisvives.org/areas/pse/fse/index.html>

Strukturfonds oplæringsprogram for NGOer, aktive i social indslusning (Malta),
<http://www.mrc.org.mt/page.asp?p=8680>

Er der et liv efter EQUAL? Interview med den Europæiske Kommission

Afslutningen af EQUAL programmet medfører mange spørgsmål for de sociale indslusnings NGOer, som i dette program havde fundet en vigtig katalysator til udveksling om god praksis i vigtige indslusningsspørgsmål. Næsten et år efter opstarten af den nye programperiode, er der stadig en udbredt frygt for at de ting man har lært fra EQUAL kan gå tabt og at de ikke er tilstrækkelig inddraget i de nye programrunder. EAPN har derfor spurgt Gerhard Braeunling, leder af dette område i DG Beskæftigelse og Sociale Anliggender og ansvarlig for koordinationen af alle de hovedstrømsaktiviteter, der har forbindelse med EQUAL principperne, for at lære mere om hvad man kan forvente i løbet af de næste måneder.

Q: Hvad er de vigtigste lektioner, der skal bibeholdes fra det EQUAL program, der nu er afsluttet?

A: EQUAL har fremmet innovation og nye fremgangsmåder i arbejdsmarkeds- og social indslusningspolitik og udførsel, og har dermed bidraget til at den Europæiske Sociale Fond (ESF) er blevet et mere effektivt, kompetent og relevant instrument for arbejdsmarkedet og indslusning.

EQUAL lagde vægt på at udforske og afprøve nye måder til at fremme overgange mellem institutioner og arbejdsmiljøer, så som robuste broer mellem uddannelse og arbejde; uvirksomhed og arbejde; fængsel og arbejde; ud/indvandring og arbejde; og balance mellem familie/privat liv og arbejde, og mellem arbejde og livslang indlæring.

Partnerskab var det vigtigste træk i ledelsen af EQUAL. Gennem partnerskaber er det muligt at nå mennesker i byer, og i regioner på lokalplanet; faktisk findes der kun få eller ingen alternativer til partnerskaber, som en måde til at inddrage de lokale aktører direkte, og til at arbejde på tværs af institutionelle grænser og ansvar.

Q: Hvordan kan man sikre at disse lektioner ikke bliver tabt og at EQUAL principperne bliver effektivt integrerede i de nye programmer?

A: Der findes ikke et program, der er beregnet på at erstatte EQUAL i 2007-13. Men i ESF reglerne beder man medlemsstaterne og regionerne om at integrere de lektioner der er lært fra EQUAL i de nye ESF programmer. Dette refererer ikke kun til god praksis i udførsel, inklusive arbejdsmarkedspolitik, men også til god ledelse af programmerne, ved at fremme partnerskab, transnationalt samarbejde, innovative aktioner og gennemførelse af kønsperspektivet.

Q: EQUAL har spillet en vigtig rolle for NGOernes inddragelse i strukturfondene. Hvordan kan vi være sikre på at dets ophør ikke ender med mindre partnerskab i forhold til 2000-2006?

A: Baseret på erfaringen fra EQUAL, giver ESF reglerne forpligtigelser og muligheder for at oprette og støtte partnerskabsaftaler:

- på program niveauet især igennem partnerskabet i Programovervågningsudvalgene, og
- på projektniveauet, gennem inddragelsen af de sociale partnere og passende deltagelse af NGOer.

Q: Kommissionen har en mindre overvågningsrolle i strukturfondene end i de tidligere programlægningsperioder. Hvad vil være Kommissionens overordnede rolle og medlemsstaternes, med hensyn til opfølgningen af EQUAL?

A: Kommissionens rolle under forhandlingerne har været at sikre at fremgangsmåden af, og lektionerne lært fra EQUAL er inddraget i de nye programmer.

Kommissionen vil fortsætte med at yde assistance til medlemsstater og regioner, især med hensyn til at fremme indlæring fra den ene til den anden, ved at identificere og udbrede god praksis og tilskynde gensidig indlæring og transnationalt og interregionalt samarbejde, dvs. gennem udveksling af erfaringer, bevidstgørende aktiviteter, seminarer, netværksarbejde og gruppe evalueringer.

EQUAL var...

Et **6 års** (2001-2006) program med...

– **3 milliarder €** fra den Europæiske Social Fond (ESF) investeret i arbejdsmarkedsudvikling...

- gennemført med flere end **3000 udviklingspartnerskaber** med...

- flere end **20.000 partnere** som...

- nåede ud til over **1,5 millioner personer** i Europa.

ESF investerede – i lighed med mange konkurrencedygtige industrifirmaer – 5 % i udviklingen og afprøvningen af nye produkter, tjenesteydelser og produktionsprocesser; EQUAL var ESFs forsknings- og udviklingsafdeling.

Gerhard Braeunling,

Leder af Sektionen i DG Beskæftigelse og Sociale Anliggender – Ansvarlig for koordineringen af alle hovedstrømsaktiviteter knyttet til EQUAL principperne

NYHEDER FRA SLOVAKIET

Den sociale situation i Slovakiet: den højeste arbejdsløshedsprocent i EU-27

Den slovakiske økonomi blev masse industrialiseret under det kommunistiske regime med produktionen vendt mod det sovjetiske marked. Med opløsningen af Sovjet Unionen (1991) dykkede landet ned i en alvorlig lavkonjunktur.

BNP faldt med 23% i 1993 i forhold til 1990 niveauet. Den industrielle beskæftigelse var omkring 24% mellem 1989 og 1994. Landbrugsproduktionen

faldt med omkring 43% fra 1990 til 2000. Arbejdsløsheden steg fra bare 1.5% i 1990 til 18 – 19% i 1998 (og ligger i 2007 på omkring 13%).

Små samfund på landet, især Romaerne, blev hårdest ramt. De daglige pendlerrejser blev sværere på grund af den offentlige transportstøtte blev fjernet, samtidig med at man holdt op med at bygge statsstøttede boliger, som gjorde det vanskeligt at flytte til byen for at arbejde. I 2004, skønnes det, at arbejdsløsheden for Roma minoritetsgruppen var på 79.8% sammenlignet med det nationale gennemsnit på 18.1%.

Det sociale beskyttelsessystem, der blev udviklet i 1990'erne, som garanterede et minimumsniveau for ældres pension, arbejdsløshedsunderstøttelse, understøttelse til forældre, bidrag ved fødsler og socialhjælp – et "subsistensminimum" - , forfaldt gradvist. Det sociale velfærd blev det største offer for fremstødet for at stabilisere de offentlige finanser. "Gavmild social hjælp" blev beskyldt for den høje arbejdsløshed på formodningen om at den afskrækkede modtagerne fra at søge arbejde. Offentlige stereotyper og fordomme om Romaerne blev brugt til at "retfærdiggøre" nedskæringerne.

"Gavmild socialhjælp" blev beskyldt for den høje arbejdsløshed

Siden 2002 er folk, der er i nød, ikke længere garanteret et subsistensminimum. Kontanthjælp udregnes ikke ud fra familiens størrelse. Risikoen for at komme bagud med lejen er forøget enormt. Formindsket berettigelse til og beløb fra sociale ydelser kom samtidig med privatiseringen af vand, energi og andre priser på boligudgifter.

Til trods for væksten i den slovakiske økonomi, har Slovakiet stadig det højeste antal langtidsledige i EU-27. En aktiv arbejdsmarkedspolitik, udenlandske investeringer, jobskabelse og friheden til at søge arbejde i udlandet har kun skabt få åbninger for de langtidsarbejdsløse indtil nu. At leve i en husstand hvor ingen har arbejde er den daglige virkelighed for mere end et ud af ti børn i Slovakiet: det er det femte højeste niveau i EU.

Ifølge EU-SILC 2005 data, er 12.4% af husstandene i store vanskeligheder, og 19.2% af husstandene havde svært ved at få pengene til at slå til i Slovakiet i 2004. At betale alle boligudgifter

er en stor byrde for 38% af de slovakiske husstande, for eksempel. Familier med børn udgør 73% af fattige husstande (EU -25: 58 %). Der findes hjælpeprogrammer for fattige børn, men en nylig undersøgelse af husstande uden arbejde med børn viser, at der er store problemer. Knap en fjerdedel af børnene kan uden begrænsning deltage i aktiviteter og sportsklubber efter skoletid. Flere end 40% af forældrene fortalte, at de havde skåret den slags udgifter til deres børn helt væk.

Det nye socialdemokratiske regeringsprogram Manifesto (2006) hævder, at "social samhørighed og forbedret livskvalitet for alle skal tages op sammen med målene for økonomisk vækst, økonomisk præstation og vækst i beskæftigelsen." Imidlertid ser det ud til at forpligtelserne til Maastricht kriteriet og målsætningen om at tilslutte sig Euro zonen i 2009 har en meget større støtte fra interesse grupperne end en forpligtelse til folks sociale rettigheder. De underprivilegerede mangler stadig muligheder for at bringe deres begrænsede adgang til sociale rettigheder på den offentlige dagsorden.

Zuzana Kusa
Det Slovakiske Anti-fattigdoms Netværk

Spotlys på det Slovakiske Anti-fattigdoms Netværk

Det Slovakiske Anti-fattigdoms Netværk (SAPN) begyndte med at arbejde informelt i 2004, men blev først formelt registeret i slutningen af 2006. Det blev officielt medlem af EAPN ved EAPN generalforsamlingen i Budapest i 2007.

SAPN har en tilgang til fattigdom baseret på menneskerettigheder. Det støtter det Europæiske Anti-fattigdoms Netværks målsætninger og aktiviteter og arbejder på et grundlag af medvirken, partnerskab og solidaritet.

Skønt det stadigt er en relativ ung organisation, er der mere end to dusin NGO'er med stærke erfaringer som socialarbejdere i marken, og akademiske baggrunde i SAPN.

Netværket ønsker at bringe NGO'erne og de frivillige gruppers styrke sammen i en effektiv kampagne, for at sætte kampen imod fattigdom på den offentlige dagsorden med fokus på menneskerettighederne. Det gør man ved bringe kommentarer om, hvordan den sociale lovgivning påvirker de mest sårbare grupper, og ved at få mediedækning på oversete lokale og regionale situationer der er på kant med det Europæiske Sociale Charter og den Internationale Overenskomst om Økonomiske, Sociale og Kulturelle Rettigheder.

SAPN arbejder på at skabe et forum af ikke-profit organisationer (NGO'er) og akademiske eksperter til at udveksle erfaringer, informationer og god praksis, men har også en kritisk holdning til indenrigspolitikken med henblik på at opnå Nice fælles formålene (2001) under den Åbne Koordinationsmetode om social indslusning og takle fattigdom.

Ivan Lesay
Det Slovakiske Anti-fattigdoms Netværk

En konference om hjemløse afslører mangel på de mest grundlæggende behov for hjemløse i de fleste slovakiske byer

Den første nationale konference om hjemløshed fandt sted den 14.-15. november 2007 i Liptovský Ján (det nordlige Slovakiet) med 90 deltagere fra 50 forskellige organisationer (NGO'er, kommunale råd, kirker) og 36 byer og landsbyer. Det blev finansieret af den Europæiske Sociale Fond og EQUAL programmet.

Frivillig organisationen Proti prádu (Mod strømmen) – et af de stiftende medlemmer af det Slovakiske Anti-fattigdoms Netværk – var hovedarrangøren. Proti prádu har arbejdet med hjemløse siden 2001, hovedsageligt ved at fremstille og uddele

gadeavisen Nota Bene (nu i 19 byer i hele Slovakiet).

Konferencedeltagerne var ikke kun de mennesker, der er i direkte kontakt med de hjemløse, men også ansatte fra forskellige paraplyorganisationer og forskningsinstitutioner. Nogle af deltagerne havde selv været hjemløse.

Konferencen gav mulighed for at lære om og fra hinanden, udveksle erfaringer og blive inspireret af taler fra hjemlige og udenlandske eksperter om socialt arbejde, lokal socialpolitik, lovgivning, boligpolitik osv..

Der blev givet meget plads til de erfaringer som organisationer med holistisk omsorg for de hjemløse havde. Imponerende dokumentarfilm om de forskellige gruppers arbejde blev også vist.

Diskussionerne viste, at de gennemgående problemer som socialrådgivere og hjælpeorganisationerne for de hjemløse var ude for, var under-finansiering, uhensigtsmæssige steder for aktiviteter, dårligt samarbejde med beslutningstagere og manglende lovgivning.

Derfor nedsatte man en arbejdsgruppe med deltagere fra elve organisationer til at forberede kommentarer og forslag til det socialhjælps forslag, der, når det bliver vedtaget som lov, vil have en afgørende indflydelse på adgangen til og omfanget af de sociale ydelser. Et af formålene er at udvide ansvarsområdet for ydelser til de hjemløse lige fra basale behov til at fremme livskvalitet og social indslusning.

Deltagerne blev også enige om en fællesudtale, der gav udtryk for deres bekymringer angående de manglende basale sociale ydelser for hjemløse i de fleste Slovakiske byer.

En undersøgelse, der blev foretaget under konferencen viste at i 80% af de byer, der deltog, var der ikke tilstrækkelig herbergskapacitet og næsten halvdelen af deltagerne

mente, at deres hjemby ikke var tilstrækkelig indstillet på at tage sig af de hjemløse den kommende vinter.

Ivan Lesay
Det Slovakiske Anti-fattigdoms Netværk

Network News ønsker at skabe debat om specifikke emner. De bragte meninger udtrykker ikke nødvendigvis EAPNs. Hvis du ønsker at kommentere indholdet i dette nummer, så send en e-mail til team@eapn.skynet.be

Redaktør: Fintan Farrell
Ansvarlig for udgivelsen: Audrey Gueudet

EAPN, Square de Meeûs 18 – B-1050 Brussels
Tel. +32 2 226 58 50 – Fax: +32 2 226 58 69 – Email: team@eapn.skynet.be – Website: www.eapn.org

Med støtte fra den Europæiske Kommission